

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Nusikaltimų Aukos](#) > [Nukentėjusiųjų Teisės Pagal Šalis](#) > 1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nėra nepranešus apie nusikaltimą?

Jeigu nukentėjote nuo nusikaltimo, turite teisę gauti informaciją; ją turėtų pateikti asmuo, į kurį pirmiausia kreipsitės. Paprastai tai būna pirmasis policijos pareigūnas, prokuroras, gydytojas arba paramą nukentėjusiesiems teikiantis subjektas.

Per pirmąjį susitikimą policija arba prokuroras privalo jums visų pirma suteikti informaciją apie:

- procedūras, susijusias su pranešimo apie nusikaltimą pateikimu, nukentėjusiojo arba civilinio ieškovo baudžiamajame procese teisės ir pareigas (pvz., teisę būti lydimam asmens, kuriuo nukentėjusysis pasitiki, įgaliotojo atstovo paskyrimą, dokumentų įteikimo ir susipažinimo su byla galimybes);
- paramą nukentėjusiesiems teikiančius subjektus (nurodant kontaktinius duomenis, informaciją apie teikiamos paramos formą); galimybes, susijusias su reikiamos medicininės priežiūros teikimu;
- galimybes gauti teisinę pagalbą;
- apsaugos suteikimo sąlygas, jeigu kyla pavojus gyvybei arba sveikatai arba pavojus, kad bus padaryta didelė žala turtui (pvz., galimybę neleisti nusikaltėliui lankytis namuose, teisę prašyti, kad reikalavimas atlyginti žalą būtų užtikrintas iki tikėtino žalos dydžio suvaržant kaltinamojo turtą);
- teisę gauti vertimo žodžiu ir raštu paslaugas;
- priemones jūsų interesams apsaugoti, kurių galite prašyti, jeigu gyvenate kitoje ES valstybėje narėje;
- teisių gynimo procedūras, jeigu jūsų teisės pažeistų policija ir (arba) prokuratūra;
- kontaktinius duomenis, kaip keistis informacija apie bylą, kurioje esate nukentėjusysis;
- procedūras, susijusias su reikalavimu atlyginti žalą;
- tarpininkavimo baudžiamajame procese procedūras;
- galimybę sudaryti taikos sutartį ir jos sudarymo sąlygas;
- galimybę gauti baudžiamojo proceso išlaidų atlyginimą ir šių išlaidų atlyginimo sąlygas.

Gavusi prašymą, policija arba prokuratūra jums padės susisiekti su subjektu, teikiančiu paramą nukentėjusiesiems, o šis toliau stengsis patenkinti jūsų poreikius.

Jeigu pirmiausia kreipiatės medicinos pagalbos, paramą nukentėjusiesiems teikiančių subjektų kontaktinius duomenis jums nurodyti privalo sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojai.

Paramą nukentėjusiesiems teikiantys subjektai suteiks jums informacijos apie:

- specialistų pagalbos formą ir mastą, taip pat kiek tokios pagalbos galima gauti nemokamai;
- kitų subjektų, galinčių jums padėti, kontaktinius duomenis, jeigu minėtieji subjektai negali jums suteikti reikiamos specialistų pagalbos;
- nukentėjusiųjų teises, įskaitant teisę gauti kompensaciją;
- jūsų teises, jeigu esate civilinis ieškovas arba liudytojas baudžiamajame procese;
- finansinius ir praktinius klausimus.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Jeigu nukentėjote nuo nusikaltimo kitoje ES valstybėje narėje ir, sunkaus nusikaltimo atveju, negalėjote arba

nenorėjote pateikti pranešimo apie nusikaltimą valstybėje narėje, kurioje nusikaltimas buvo padarytas, galite apie šį nusikaltimą pranešti policijai arba prokurorui Slovakijoje. Priežastis, kodėl negalėjote arba nenorėjote pateikti pranešimo apie nusikaltimą kitoje šalyje – dėl laiko trūkumo, atstumo, nepakankamo vietos kalbos mokėjimo, baimės dėl šeimos ar kitų priežasčių – nėra svarbi. Jeigu prokuroras arba policija nustato, kad jie neturi kompetencijos nagrinėti bylos, jie pranešimą nedelsdami perduoda ES valstybės narės, kurios teritorijoje buvo padarytas nusikaltimas, kompetentingai institucijai.

Kompetentingos institucijos imasi reikiamų priemonių, kad kuo labiau sumažintų sunkumus, su kuriais jūs susiduriate kaip nukentėjusysis, ypač dėl proceso organizavimo. Tai reiškia, pavyzdžiui, kad jūs kaip liudytojas galite būti apklaustas vaizdo skambučiu arba telefonu.

Jeigu nukentėjote nuo smurtinio nusikaltimo, galite reikalauti kompensacijos tiek valstybėje narėje, kurioje buvo padarytas nusikaltimas, tiek Slovakijoje; pastaruoju atveju tai daroma pateikiant prašymą Slovakijos Respublikos teisingumo ministerijai.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Visų pirma policija jus informuos, kokie yra jūsų pranešimo apie nusikaltimą rezultatai. Paprastai policija per 30 dienų priima vieną iš toliau nurodytų sprendimų:

- *ji atmets pranešimą apie nusikaltimą ir baudžiamąjį procesą nutraukia.*
Policija tokį sprendimą priima, jeigu padaryto veiksmo negalima kvalifikuoti kaip nusikalstamos veikos arba administracinio nusižengimo;
- *ji pranešimą apie nusikaltimą perduoda kompetentingai institucijai.*
Jeigu veiksmas neturi nusikalstamos veikos požymių ir policija įtaria, kad jis gali būti kvalifikuojamas kaip administracinis nusižengimas ar kitas administracinis teisės pažeidimas, policija pranešimą perduoda kompetentingai institucijai. Tada atitinkama valdžios institucija iš naujo išnagrinėja pranešimą ir, jeigu yra pakankamų priežasčių, pradeda administracinį procesą;
- *ji palieka pranešimą apie nusikaltimą nenagrinėtą.*
Paprastai taip daroma, kai nusikaltėlis yra miręs, neatsako baudžiamąja tvarka, nes yra mažametis (t. y. veiksmo atlikimo metu nebuvo bent 14 metų amžiaus) arba nukentėjusysis nėra davęs sutikimo dėl baudžiamojo proceso;
- *ji pradeda baudžiamąjį persekiojimą.*
Jeigu nėra priežasčių atmesti pranešimą, jį perduoti ar palikti nenagrinėtą, policija pradeda baudžiamąjį persekiojimą.

Policija privalo jums pranešti apie savo sprendimą. Šis sprendimas įforminamas kaip nutarimas (slovak. uznesenie) ir įteikiamas adresu, kurį nurodėte savo pranešime apie nusikaltimą. Jeigu baudžiamasis persekiojimas pradedamas remiantis jūsų pranešimu apie nusikaltimą, jūs, kaip apie nusikaltimą pranešęs asmuo, nuolat būsite informuojamas apie konkrečius bylos etapus (t. y. apie kaltinimų pateikimą konkrečiam asmeniui, kaltinimų papildymą, bylos perdavimą kitam organui, bylos nutraukimą, sąlyginį nutraukimą arba baudžiamojo persekiojimo sustabdymą).

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas, arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Taip pat turite teisę prašyti vertėjo žodžiu; tada vertėją parūpins policija. Vertėjo užmokesčio jums mokėti nereikia; jį sumoka valstybė. Taip pat turite teisę, kad esminiai sprendimai būtų išversti raštu arba žodžiu į jums suprantamą kalbą.

Kaip valdžios institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)?

Palaikydami ryšius su jumis, policija arba prokuroras atsižvelgia į konkrečias jūsų aplinkybes (jūsų amžių, lytį, negalią ar psichinę brandą). Taip siekiama užtikrinti, kad jūs, kaip nukentėjusysis, gautumėte pakankamai

informacijos jums suprantama forma ir atitinkamai galėtumėte visapusiškai pasinaudoti savo teisėmis ir jaustumėtės, kad su jumis elgiamasi pagarbiai.

Itin pažeidžiami asmenys, įskaitant vaikus ir neįgaliuosius, turi būti apklausiami dėmesingai, užtikrinant, kad apklausos vėliau procese nereikėtų kartoti. Dėl šios priežasties jų parodymai nufilmuojami. Prieš apklausiant liudytoją, policija pasikonsultuoja su apklausoje dalyvaujančiu psichologu arba ekspertu, kaip atlikti apklausą, kad būtų užtikrintas jos tinkamumas.

Paramos aukoms tarnybos

Kas teikia paramą aukoms?

Paramą aukoms užtikrina subjektai, įregistruoti paramą nukentėjusiesiems teikiančių subjektų registre, o registras pateikiamas Slovakijos Respublikos teisingumo ministerijos interneto svetainėje, arba, atitinkamais atvejais, paramą teikia intervencijos centrai nukentėjusiesiems nuo smurto namuose. Jie suteiks jums psichologinę paramą ir teisinę konsultaciją. Su jumis bendraus profesinę kvalifikaciją turintys darbuotojai, padėsiantys jums išspręsti teisinius klausimus arba suteikiantys jums psichologinę paramą. Prireikus jie jums padės rasti laikiną būstą, susisiekti su šeimos nariais arba gauti pinigų.

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Per pirmą susitikimą policija jus informuos apie paramą nukentėjusiesiems teikiančius subjektus, pasakys jums, kaip su jais susisiekti, ir paaiškins, kokią paramą jie teikia. Jūsų prašymu policija padės jums su jais susisiekti.

Kaip saugomas mano privatumas?

Teisėsaugos institucijos užtikrina, kad neatskleistų saugomų asmens duomenų arba privataus pobūdžio faktų, visų pirma jūsų šeimos gyvenimo, namų adreso ir su nusikaltimu tiesiogiai nesusijusios korespondencijos. Jos ypatingą dėmesį atkreipia į vaikų, nepilnamečių ir civilinių ieškovų, kurių asmens duomenys neatskleidžiami, interesus.

Jeigu pateikiate pranešimą apie nusikaltimą, galite prašyti policijos pareigūno nenurodyti pranešime jūsų asmeninės informacijos.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Jūs turite teisę gauti paramą neatsižvelgiant į tai, ar pateikiate pranešimą apie nusikaltimą.

Asmeninė apsauga, jei man gresia pavojus

Kokio pobūdžio apsaugos esama?

Kompetentingos institucijos turi įvairių priemonių nukentėjusiajam apsaugoti. Šios priemonės taip pat skiriasi įvairiais proceso etapais. Jūsų dalyvavimas taikant tokias priemones turėtų būti savanoriškas ir jūs turėtumėte būti pakankamai informuojamas apie pavojus ir pranašumus, kad galėtumėte priimti informacija pagrįstą sprendimą.

Jeigu gyvenate su nusikaltėliu bendrame namų ūkyje, policija gali uždrausti nusikaltėliui lankytis namų ūkyje dvi savaites, iš karto po to, kai paskambinate policijai ir (arba) pateikiate pranešimą apie nusikaltimą. Tokiu atveju nusikaltėliui draudžiama patekti į jūsų bendrą butą arba namą. Tada policija jus informuos apie galimybę prašyti teismo draudimo (slovak. *neodkladné opatrenie*) patekti į bendrą namų ūkį ir ilgesnį laiką. Prašymas išduoti teismo draudimą taip pat gali būti nukreiptas prieš nusikaltėlį, kuris negyvena su jumis tame pačiame namų ūkyje. Teismas gali uždrausti nusikaltėliui artintis prie jūsų namų, darbovietės arba jūsų įprasto lankymosi vietų arba kaip nors su jumis susisiekti.

Taip pat turite teisę nuspręsti, ar norite būti informuojamas, jeigu nusikaltėlis paleidžiamas arba pabėga iš sulaikymo vietos. Informacija apie šiuos faktus visų pirma yra skirta jums apsaugoti, jeigu nusikaltėlis bandytų su jumis susisiekti (pvz., nusikaltėlis yra artimas asmuo arba šeimos narys). Šį sprendimą galite pakeisti bet kuriuo metu ir policija, prokuroras bei teismas į jį atsižvelgs. Tačiau jeigu jums, jūsų gyvybei ar sveikatai kyla pavojus, jus apie paleidimą arba pabėgimą policija, prokuroras arba teismas informuos net jei tokios informacijos neprašėte.

Kas gali man suteikti apsaugą?

Apsaugą suteikia policija; per teismo posėdžius ją užtikrina teismas.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę žalą iš nusikaltimo vykdytojo?

Policija, prokuroras, teismas, o taip pat paramą nukentėjusiesiems teikiantis subjektas individualiai įvertins jūsų bylą, kad nustatytų, ar esate itin pažeidžiamas nukentėjusysis. Jie išnagrinės, ar nusikaltėlis ir toliau kelia jums grėsmę ir ar jums kyla pakartotinės viktimizacijos rizika. Jeigu kompetentingos institucijos nustatys, kad nusikaltėlis ketina jus bauginti, jums grasinti, keršyti ar kaip nors paveikti jūsų psichologinę ar fizinę neliečiamybę, jos imsis reikiamų priemonių.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę žalą iš baudžiamosios teisenos sistemos (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu)?

Būdamas nukentėjusysis, turite teisę į apsaugą nuo antrinės viktimizacijos. Tai reiškia bet kokią žalą, kurią patirtumėte ne tiesiogiai dėl nusikaltimo, bet dėl asmenų ar institucijų, su kuriais palaikėte ryšį po nusikaltimo, elgesio. Tai gali apimti, pavyzdžiui, neįturtą valdžios institucijų elgesį, jų neveikimą užtikrinant jūsų apsaugą arba neįturtą viešumą jūsų byloje. Baudžiamajame procese yra mechanizmas, kaip išvengti tokio elgesio. Policija, prokuroras, teismas ir paramą nukentėjusiesiems teikiantys subjektai privalo veikti taip, kad jų veikla nesukeltų antrinės viktimizacijos. Todėl jūsų apklausa gali būti filmuojama, kad jums netektų pakartotinai duoti parodymų. Jūsų apsaugos labai jūsų medicininė apžiūra taip pat gali būti skirta tik būtino masto ir tik tuo atveju, jeigu ji reikalinga baudžiamojo proceso tikslais.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Jeigu esate itin pažeidžiamas nukentėjusysis, turite teisę prašyti paramą nukentėjusiesiems teikiančio subjekto suteikti nemokamą specializuotą specialisto pagalbą. Ji bus teikiama 90 dienų; jūsų prašymu pagrįstais atvejais šis laikotarpis gali būti pratęsiamas. Pagalba apima psichologinę pagalbą ir teisinę konsultaciją. Su jumis bendraus profesinę kvalifikaciją turintys darbuotojai, padėsiantys jums išspręsti teisinius klausimus arba suteikiantys jums psichologinę paramą. Prireikus jie jums padės rasti laikiną būstą, susisiekti su šeimos nariais arba gauti pinigų. Jie taip pat padės jums įvertinti, ar jūsų gyvybei arba sveikatai kyla pavojus, ir imsis priemonių jums apsaugoti.

Esu nepilnametis. Ar turiu specialių teisių?

Jeigu esate nepilnametis, jūs turite ne tik itin pažeidžiamo nukentėjusiojo teises, nes, būdamas nepilnametis, esate automatiškai laikomas tokiu nukentėjusiuoju, bet ir policija, prokuratūra, teismai bei paramą nukentėjusiesiems teikiantys subjektai privalo veikti jūsų interesais.

Jeigu esate apklausiamas kaip liudytojas dėl įvykių, kurie sukėlė jums diskomfortą, apklausoje dalyvauja ir jos vykdymą prižiūri psichologas arba ekspertas. Jeigu tinkama, apklausoje taip pat gali dalyvauti vienas iš jūsų tėvų ar mokytojų. Apklausa atliekama taip, kad vėliau procese jums nereikėtų kartoti liudytojo parodymų; jums gali tekti vėl juos duoti tik tuo atveju, jeigu tai yra absoliučiai būtina.

Plačiai pripažįstama, kad vaikas baudžiamajame procese turi specialių poreikių, ir institucijos, į kurias kreipsitės, atsižvelgs į jūsų amžių ir poreikius.

Mano šeimos narys mirė įvykdžius nusikaltimą. Kokios mano teisės?

Jeigu dėl nusikaltimo mirė jūsų šeimos narys ir jūs dėl jo mirties patyrėte žalą, jūs taip pat laikomas nukentėjusiuoju. Jūs turite teisę gauti informaciją, ypač apie tai, kaip pateikti pranešimą apie nusikaltimą, gauti informaciją apie baudžiamojo proceso eigą ir apie tai, kaip susisiekti su organizacijomis, galinčiomis jums padėti. Jūsų prašymu policija arba prokuratūra jums padės susisiekti su subjektu, teikiančiu paramą nukentėjusiesiems, o šis toliau stengsis patenkinti jūsų poreikius. Be to, jūs turite teisę į specialisto pagalbą, teisę būti išklausytam ir teisę, kad su jumis būtų elgiamasi pagarbiai, dėmesingai ir empatiškai.

Mano šeimos narys buvo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Jeigu dėl smurtinio nusikaltimo asmuo mirė, pergyvenęs sutuoktinis ir likę gyvi vaikai taip pat laikomi smurtinio nusikaltimo aukomis. Jeigu tokių asmenų nėra, likęs gyvas vienas iš tėvų ir su mirusiuoju tame pačiame namų ūkyje bent metus iki jo mirties gyvenęs asmuo, kuris kartu su mirusiuoju vedė bendrą namų ūkį, arba asmuo, kurį mirusysis išlaikė, bus laikomas nukentėjusiuoju.

Jūs turite visas nukentėjusiesiems suteiktas teises, tačiau, būdamas smurtinio nusikaltimo auka, taip pat turite teisę į kompensaciją, kurios galite pareikalauti Slovakijos Respublikos teisingumo ministerijoje.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios sąlygos taikomos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Informaciją apie tarpininkavimo procedūras jums suteiks policija per pirmąjį susitikimą. Tarpininkavimą atlieka probacijos ir tarpininkavimo pareigūnai, remdamiesi tiek jūsų, tiek nusikaltėlio savanorišku sutikimu. Tarpininkavimo paskirtis – aktyviai dalyvaujant abiem šalims, pašalinti neigiamus padaryto nusikaltimo padarinius. Savo sutikimą galite atšaukti bet kuriuo metu. Tarpininkavimo metu gauta informacija laikoma konfidencialia; be šalių sutikimo, jos negalima naudoti jokių kitų tikslų nei ginčo sprendimas tarpininkavimo būdu.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

[Nukentėjusiųjų įstatymas](#)

[Baudžiamojo proceso kodeksas](#)

■ Paskutinis naujinimas: 04/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.